

Zij die achterbleef

Jean Kwok bij Boekerij:

Bijna thuis
Dans met mij
De perfecte zus
Zij die achterbleef

Jean Kwok

Zij die achterbleef

Vertaald door Annemarie de Vries

ISBN 978-90-492-0241-5
ISBN 978-94-023-2280-4 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The Leftover Woman*
Vertaling: Annemarie de Vries
Omslagontwerp: Johannes Wiebel | punchdesign
Omslagbeeld: © stock.adobe.com en photocase.de
Auteursfoto: © Chris Macke
Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2023 Jean Kwok
© 2024 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Stefan en Milan

Deel 1

Proloog

6 MEI 2022

Mijn liefste, ik begrijp dat vergeving misschien niet mogelijk is. Sommige daden kunnen niet ongedaan worden gemaakt. Op die laatste, tragische avond heb ik je iemand afgenomen die ontzettend belangrijk voor je was – al dat bloed, zo veel bloed. Mijn handen worden nooit meer schoon, hoe hard ik ook boen. Waar ik toen toe in staat was, werd alleen ingeperkt door mijn verlangen, en mijn verlangen kon de hele wereld opslokken.

Maar nu, zo veel jaar later, schrijf ik je omdat wij papier en inkt voor elkaar zijn. Ik heb jou getekend zoals jij mij hebt getekend, en je staat in de taal van mijn ziel gegrift. Wanneer je aan mij denkt, zie je vast alleen flitsen, foto's die genomen zijn uit een snelle trein die je vervolgens tot een samenhangend verhaal in elkaar probeert te puzzelen. Laat me alsjeblieft mijn waarheid voor je construeren, hoe gebrekkig die ook mag zijn. Ik hoop alleen op je begrip, niet in de zin van medeleven, maar van inzien.

Ik weet zeker dat je jezelf keer op keer dezelfde vraag hebt gesteld als je alleen in je bed aan me lag te denken. Dit is mijn antwoord. En nadat je het hebt gehoord, hoop ik dat je misschien naar me toe zult komen.

Ik moet bekennen dat ik een dagdream heb over jou.

Op een dag wordt er op mijn deur geklopt. Het regent. Mijn hoofd veert op, mijn hart slaat op hol. Ik doe mijn ogen dicht, bang voor de hoop die als wijn door mijn lichaam vloeit. Ik zet een heel voorzichtige stap naar de deur, en dan nog een. Ik ben draaierig, maar ik mag niet vallen.

Door het glas heen zie ik buiten een donkere figuur staan met een paraplu, omdat jij – bedachtzaam als je bent – overal op voorbereid bent. Een halo verlicht de regen die over je heen gutst. Je hebt je kaken op elkaar geklemd terwijl je door het raam tuurt. Jij bent ook op je hoede. Je weet niet zeker of je had moeten komen.

Ik haast me om de deur van het slot te krijgen voordat je ervandoor kunt gaan. Mijn handen rommelen onhandig met de knop tot ik de deur eindelijk open heb. Een eindeloos moment staren we elkaar aan. Ondanks al ons verdriet, ondanks de dagen die voorbij zijn gegaan herkennen we elkaar. Jij moet het wonderlijkste wezen zijn dat ik ooit heb gezien. Maar ik hou me in. Ik moet je niet banger maken dan ik al heb gedaan. Er ontsnappen een paar hete tranen. Ik veeg ze weg.

Je adem stokt. Er verschijnt een glimlach in je ogen; een wonder.

Je stapt over mijn drempel.

Jasmine

VIJFTIEN JAAR EERDER

Ik stond buiten bij het theehuis in Manhattan Chinatown en legde mijn handpalm op het raam. Het hing vol met advertenties. Ik deed mijn handen rond mijn ogen en tuurde naar binnen, tussen een felgekleurde flyer voor een zelfverdedigingscursus en een stencil met HULP GEZOCHT door. Mijn weerspiegeling negeerde ik. Ik had altijd onzichtbaar willen zijn. De Chinezen geloven dat onze toekomst in de fysiologie van ons gezicht geschreven staat, dat de breedte van een voorhoofd of een hangende mondhoek ons levenslot kan bezingelen. Wat mij betrof klopte dat: mijn gezicht had het pad van mijn leven bepaald. Zelfs als klein meisje in ons dorp in China had ik al een hekel aan mijn gezicht.

De klanten die warm binnen zaten lachten, schonken stommende *oolong*-thee in porseleinen kopjes en schepten visballetjes op met hun eetstokjes. Kelners en serveersters duwden dienwagentjes vol dimsum voor zich uit, waar de klanten hun favoriete hapjes vanaf konden plukken. Daar zag ze een vader die zijn dochter op zijn knie op en neer liet hobbelen terwijl hij tegen haar wonton blies om hem af te laten koelen. Toen de moeder de zachte plukjes haar van het kind liefdevol uit haar gezicht streek, kreeg ik heimwee naar een verleden dat ik nooit had meegemaakt.

Er liep een man langs me heen het restaurant binnen. Voor- dat de deur kon dichtvallen, liep ik snel achter hem aan. Ik werd verwelkomd met een vlag van warmte, en met de verleidelijke geur van sojakip, rundvlees met sinaasappel en flensjes met bosui. Overal om me heen klonk Chinees en heel even kon ik net doen of ik thuis was.

Mijn jas was te dun en ik merkte hoe koud ik het had, ook al was het al begin maart. Ik had nog maar vijf maanden voordat ik de slangenkoppen moest terugbetalen die mijn reis naar New York hadden geregeld. Ik drukte mijn hand tegen mijn bevroren oor. Mijn plastic bril besloeg zo vreselijk dat ik hem af moest zetten. Ik had hem nog niet opgepoetst of hij besloeg weer. Ik stopte hem in mijn grote verweerde canvas tas, naast mijn schetsboek. Mijn dikke haar had ik onder een grote baret gestopt. Er waren plukken uit ontsnapt. Ik voelde ze tegen mijn gezicht en mijn nek plakken.

‘Kan ik je helpen?’ Er klonk een vleugje ongeduld door in de stem van de mollige gastvrouw van middelbare leeftijd. Misschien was dit wel de tweede keer dat ze me aansprak. Ze sprak Chinees in plaats van het eerst in het Engels te proberen zoals ze had moeten doen met iemand van mijn leeftijd. Het was vast duidelijk dat ik net van de boot kwam. Ze liet haar ogen over mijn versleten jas dwalen en ik kon haar onzichtbare zucht bijna voelen.

Mijn hart klopte in mijn keel, maar toch wist ik iets uit te brengen. ‘Kan ik de manager spreken, alstublieft?’

‘Wat?’ vroeg ze ongeduldig. ‘Praat eens wat harder.’

‘Ik zoek werk.’

Ze gebaarde dat ik haar naar achteren moest volgen, naar de keuken. Dit restaurant moest wel vier keer zo groot zijn als dat van thuis. Zou ik ooit gewend raken aan alle overdaad en verkwisting hier? Opzijgeschoven borden vol restjes: afgeknabbelde stukken lotuswortel, garneringen van koriander en

radijs, in zout gebakken kippenpoot met bijna al het vlees er nog aan.

Terwijl ik tussen de serveerboys en klanten door zigzagde, zag ik vrienden en gezinsleden met hun stokjes hapjes zoals pittige pens in elkaars rijstkommen deponeren. We bleven staan naast een tafeltje waar twee mooie vrouwen van mijn leeftijd zaten. Hoe oud waren ze – vier-, vijftwintig? Je kon ze nauwelijks over het hoofd zien in deze zaal vol families. Het leek wel of er een schijnwerper op hen gericht was en dat wisten ze ook, zoals ze zaten te pralen en te giechelen boven hun rodebonenijs.

Ik keek naar de manier waarop ze hun schouders rechtten om hun sierlijke hals beter uit te laten komen, naar hoe ze met hun slanke vingers gekunsteld gebaarden en verleidden. Ze hadden allebei te veel make-up op, maar het haalde ze niet omhoog. Integendeel, de kleuren leken een zekere macht aan te duiden, net zoals giftige schepsels zich uitdossen in felle kleuren in plaats van camouflerende. Ik was jaloers. Niet op hun schoonheid maar op hun onverschrokkenheid, op de manier waarop ze hadden besloten hun genetische bijzonderheden – want meer is schoonheid eigenlijk niet, als je erover nadenkt – te gebruiken.

Een kleine man in een veel te groot, gekreukeld grijs pak kwam de keuken uit en liep op me af. Zijn gezicht stond net zo moe als zijn doffe ogen. ‘Jij zoekt werk? Hoe heet je?’

Ik wilde mijn bril omhoogduwen tot ik me herinnerde dat ik die af had gezet. Ik voelde me naakt zonder bril, vooral met die twee vrouwen die naar ons zaten te kijken. Hoe vaak had ik dit gesprek al niet gevoerd? Kon ik erop vertrouwen dat hij me niet zou aangeven? Ik staaarde naar mijn schoenen. ‘Eh, ik... ik ben een harde werker..’

Hij lachte smalend. ‘Laat me raden, je hebt de goede papieren niet, je bent te bang om je echte naam op te geven, maar je

wilt dat ik jou een baan geef? Vergeet het maar.' Hij wuifde me weg en draaide zich om.

'Ik kan tafels afruimen, ik kan bedienen en dimsum serveren. Ik ben handig en heb een goed geheugen.' Mijn hart ging tekeer. Ik praatte te snel. Ik kon niet terug naar China en mijn rampzalige leven daar. Ik deed mijn ogen dicht. Bij binnenkomst was ik langs het menubord gelopen – wat stond er ook alweer op? 'De speciale gerechten van vandaag zijn gestoomd varkensvlees met jus, garnalen met vermicelli en knoflook, en doorzichtige vegetarische dumplings.'

Even bleef hij staan. 'Kun je fulltime?'

'Een paar avonden per week.'

Hij haalde zijn schouders op. 'Ik heb mensen klaarstaan die vierentwintig uur willen werken, vooral als ze in jouw situatie zitten.'

Vanuit mijn ooghoeken zag ik de twee vrouwen opveren toen er een jongeman langs ons heen naar de keuken liep. Hij liep voorovergebogen met zijn hoofd afgewend, alsof hij niet wilde opvallen. Hij had een donkerblauwe blazer aan met een gedetailleerd embleem op de mouw en een versleten gitaarkoffer op zijn rug, een opvallende verschijning voor iemand die de ingewanden van een restaurant betreedt, vol pannen met kokende olie en verhitte koks, om van de levende kreeften maar te zwijgen.

De manager zag hem en barstte direct uit als een bulldog die midden op straat de strijd aangaat met een dobermann. 'Denk je dat dit een opslagplaats is, of zo?'

De arme man hapte naar adem maar bleef niet staan. 'Het spijt me, ik zet alleen die gitaar weg. U zult er...'

Iets in zijn warme diepe stem klonk bekend. Niet dat ik hem direct herkende, maar de verbuigingen in zijn Chinees, het ritme van zijn woorden. Over het algemeen ging ik jongemannen met hun grijpgrage handen en opdringerige blikken uit de

weg, maar deze boeide me. Hij had donker, zijdeachtig haar met amberkleurige plukjes die zelfs in het felle restaurantlicht opvielen.

‘Kom hier.’ De manager stampte letterlijk met zijn voet.

De man draaide zich langzaam naar ons om en toen hij mij zag, verstijfde hij.

Mijn hart maakte een sprong. Ik keek in een gezicht dat ik goed kende en toch ook helemaal niet. Twee dikke wenkbrauwen, donkere huid, een hoekig, mannelijk gezicht met ogen als gesmolten chocolade. Anthony. Hij stond in mijn ziel gegraveerd en was tegelijkertijd helemaal nieuw voor me. Ik kon me slungelige schouders herinneren, een brede, open grijns, dunne vingers die aan de snaren van een gitaar plukten terwijl hij bovenaan het trapje van zijn huis zat, een van de grootste in ons dorp. Toen verhuisde zijn familie en stond het leeg, maar ik staarde dag na dag door de ramen. Hoe vaak hadden we niet samen een pakje ongekookte noedels gedeeld, met kruiden eroverheen gestrooid zodat het net chips waren? Mijn blik rustte op de man, maar mijn ziel herkende de jongen die ik al tien jaar niet had gezien, mijn beste vriend toen ik veertien was.

Hij gaapte me aan. ‘Jij bent het,’ fluisterde hij toen.

Er brak een lach door op mijn gezicht. Nu ik hem zo onverwacht in dit vreemde land terugzag had ik het gevoel dat de zon rechtstreeks uit mijn binnenste straalde. Ik kon het nauwelijks bevatten.

Even zag ik ongebreidelde emotie in zijn ogen opkomen, blijdschap en nog iets anders. Met twee stappen was hij bij me. Hij stak zijn handen uit. Maar voordat hij contact kon maken, kromp ik ineen. Beelden van de vingers van een andere man, van zijn pijnlijke grip, wurmden zich tussen ons in. *Ik moet me verborgen houden*, fluisterde mijn brein. Toen hij mijn angst opmerkte, verstarde hij. Ik zag zijn gezicht veranderen. De blijdschap verdween uit zijn ogen tot ze net zo bitterkoud waren als de lucht buiten.

De manager ging eindeloos tegen hem tekeer terwijl we elkaar aan bleven staren. ‘Nu nemen ze hun muziekinstrumenten al mee naar het werk. We zijn hier geen karaokeclub. Straks neem je je honden en katten ook nog mee!’

De vrouwen, die al waren opgestaan om weg te gaan, rommelden wat met hun tassen. Ze hielden ons nauwlettend in de gaten, bang om iets van onze kleine soapopera te missen. Maar eigenlijk keken ze vooral naar Anthony. Nu hij er was, was ik een bijkomstigheid.

Hij zette zijn gitaarkoffer neer en leek zo ver mogelijk bij me uit de buurt te willen blijven zonder daadwerkelijk zijn voeten te gebruiken.

Ik wilde hem omhelzen en wegrekken, maar ik wilde vooral niet dat hij wegging. ‘Weet je niets te zeggen tegen je oude vriendin?’ vroeg ik om mijn verwarring te verhullen.

Zijn lip krulde omhoog. ‘Ik had niet door dat we nog vrienden waren.’

De monoloog van de manager stierf weg. Hij bleef zwijgend toekijken, net als de twee vrouwen.

Anthony bleef me aankijken met zijn uitdagende blik. Mijn hart stroomde over. In de lange, ongelukkige jaren sinds hij was verhuisd, had ik mezelf niet toegestaan om na te denken over hoe erg ik hem had gemist. Maar het laatste wat ik op dit moment wilde, was dat iemand uit mijn verleden me opmerkte. Die gedachte ging vrijwel onmiddellijk teniet door alle emoties – ik was ongetwijfeld de oenigste meloen ooit. Dit was Anthony, degene die ik ooit meer vertrouwde dan wie ook ter wereld. Van mijn hunkerende hart mocht ik hem niet laten gaan, niet nu hij recht voor mijn neus stond, ook al stond zijn gezicht op onweer.

‘Het spijt me...’ stamelde ik. ‘Ik had geen keus. Ik weet dat ik je pijn heb gedaan.’ Nog voordat ik was uitgepraat, wist ik dat dit het ergste was wat ik had kunnen zeggen.

Even verstijfde zijn hele lijf, waarna hij in lachen uitbarstte, en die lach kwam aan als een mokerslag. ‘Jasmine, toch? Het is een wonder dat ik je naam nog weet.’

Vol pijn en verontwaardiging balde ik mijn vuisten. Andere mensen hadden me eerder zo behandeld, maar nooit Anthony. ‘We waren onafscheidelijk. En nu doe je net of je je mijn naam niet eens kan herinneren? Hoe oud ben je nou, twee?’

De manager bemoeide zich ermee. ‘Oké, ophouden met dat gedoe. Aan het werk.’

Anthony negeerde hem. ‘We waren kinderen.’ Hij benadrukte elk woord om er zeker van te zijn dat ik alles meekreeg. ‘Ik heb een boel gedaan sinds de laatste keer dat ik je zag en je net deed of je mij niet zag.’ Hij stokte even, liep wat rood aan. ‘Niet dat het me iets kon schelen. Jij hebt me nooit kunnen kwetsen. Je was maar een dom klein meisje dat achter me aan liep.’

Hoe durfde hij? Hij was maar een jaar ouder dan ik. Ik liet mijn blik zo veel mogelijk minachting uitstralen. ‘Prima. Ik was vergeten dat jij je altijd al te goed voor ons voelde omdat je familie de weg naar het buitenland al voor je geplaveid had. Je zult wel blij zijn met je Amerikaanse naam nu je die eindelijk kunt gebruiken.’ Ik had het zo heet dat ik mijn jas moest openritsen, en dat deed ik met een boze ruk.

Hij keek langs zijn neus op me neer en zei heel nadrukkelijk: ‘Dag, Jasmine.’

Hij boog voorover om zijn gitaarkoffer op te pakken, maar toen hij zijn arm uitstak, kroop zijn mouw wat omhoog en zag ik een glimp van een vervaagd rood geknoopt bandje om zijn pols.

Mijn mond viel open. Het armbandje leek in een ingewikkeld, breed patroon gevlochten met Chinees knoopkoord. Hij zag me ernaar kijken en legde gauw zijn hand erop. Toen hij overeind kwam, viel zijn mouw er weer overheen. Hij slingerde

zijn gitaar op zijn rug terwijl mijn oog op het logo op zijn blazer viel. Het kwam me bekend voor. Daarna deed hij net of hij niemand meer zag – inclusief de manager, die inmiddels met zijn mond vol tanden stond – en beende naar de keuken.

Bij de deur draaide hij zich even om en keek me aan. Zag ik daar een zweem van spijt in zijn ogen? Voordat ik kon reageren, was hij weg.

Verward draaide ik me om naar de manager. ‘Sorry daarvoor. Maar over dat werk, ik kan ook koken...’

Hij gnuifde. Ik was hem kwijt. ‘Onze koks zijn allemaal mannen. En jij bent me te lastig.’ Na een korte blik haastte hij zich achter Anthony aan.

Vol ongeloof deed ik mijn ogen dicht. Daar ging weer een kans op een baan. Had ik echt Anthony net gezien? Hoe had hij dat soort dingen nou tegen me kunnen zeggen? Hij had niet duidelijker kunnen maken wat een hekel hij aan me had. Maar dat armbandje... en toen herinnerde ik me waar ik dat embleem op zijn blazer had gezien.

De tranen sprongen in mijn ogen. Ik draaide me om en wilde weg voordat ze me nog meer konden vernederen. Mijn lokken waren nu helemaal losgeraakt uit mijn baret en ik rukte hem van mijn hoofd, zodat het lange haar over mijn rug viel. Ik struikelde tegen iets zachts aan, iets geparfumeerds, en besepte dat het een van de jonge vrouwen was die onze hele zielige woordenwisseling hadden gadegeslagen.

‘Sorry,’ mompelde ik.

Tot mijn verbazing verroerde ze zich niet, terwijl haar tengerere metgezel al ongeduldig tikkend met haar glitterschoen bij de deur stond. Ze staarde me aandachtig aan. Nu ik de vrouw van dichtbij bekeek, zag ik dat ze een paar jaar ouder was dan ik had gedacht, eind twintig misschien. Hoe dan ook, ze was zo mooi dat ze vissen aan het zinken kon brengen en de ganzen uit de lucht kon doen vallen, met een expressieve mond en zij-

dechtig haar. Alles aan haar was crèmig en roze en vol, een heerlijk omhulsel dat de koele intelligentie in die donkere, heldere ogen maskeerde.

Ze tuitte haar lippen en leek tot een besluit te komen. ‘Ik heb alles gehoord. Je bent dus op zoek naar een baan?’

Ik knikte.

Daarna dook ze in haar grote gouden draagtas en begon te wroeten tussen bollen wol en breinaalden – het laatste wat je in haar tas zou verwachten. ‘Ik zal je een naam geven,’ mompelde ze. ‘Heb je iets om op te schrijven?’

Ik wist niet zeker of ik haar kon vertrouwen, maar ik had dringend werk nodig. Ik trok mijn schetsboek uit mijn tas en op dat moment vond zij haar pen. ‘Hier.’

‘O,’ zei ze terwijl ze mijn boek opensloeg. ‘Teken jij?’

Ik stak mijn hand uit om het dicht te houden. ‘N-niet doen, alsjeblieft. Schrijf het maar achterop.’

Ze pruilde, maar schreef een naam en adres op de achterkant. ‘Kom maar eens naar Opium. Daar zijn ze altijd op zoek naar nieuwe cocktailserveersters. Je moet vragen naar Aunt Glory en zeggen dat Dawn je heeft gestuurd.’ Ze hield even in en keek me van onder haar wimpers aan. ‘Papieren heb je niet nodig.’

‘Echt?’

Dawn knikte, liet nog een keer haar ogen over me dwalen en boog toen naar me toe. ‘Maar onthoud: je uiterlijk is alles,’ fluisterde ze.

Jasmine

Ik hield mezelf voor dat ik hier alleen uit nieuwsgierigheid was. Ik stond voor de deur van het vechtsportcentrum waar hetzelfde embleem op stond als op Anthony's blazer: een met geel omrande zwarte cirkel met twee rode handen in het midden. Hetzelfde embleem ook als op de flyer bij het restaurant, vandaar dat ik het had herkend. Waarschijnlijk had hij die daar zelf opgeplakt. GRATIS ZELFVERDEDIGINGSCURSUS VOOR VROUWEN. Na die toestand van gisteren had ik er een van de strookjes met het adres af gescheurd, ook al had ik gezworen dat ik hem nooit meer wilde zien.

Ik was hier zeker niet omdat ik bij hem in de buurt wilde zijn. *Je was maar een dom klein meisje dat achter me aan liep.* Bij de herinnering kromp ik ineen en brandden mijn wangen van schaamte. Het was nog niet eens zozeer de belediging – hoewel die ook voelde als een bonzende blauwe plek – maar meer het feit dat hij beter dan wie ook wist hoe de andere kinderen me hadden buitengesloten en dat hij die kennis nu gebruikte om me pijn te doen. De vriendelijke, zorgzame Anthony, die ooit urenlang had geprobeerd om een jong roodmusje terug in zijn nest te krijgen.

Deze huidige versie van hem, met zijn harde, gesloten gezichtsuitdrukking en afgewende blik, wilde ik vergeten, maar ik kon dat rode armbandje om zijn pols maar niet uit mijn ge-

dachten zetten. Er waren een boel Chinezen die in Chinatown belandden, maar toch voelde het weerzien met hem als een soort kosmisch toeval, alsof het levenslot ons ondanks de duizenden kilometers afstand bij elkaar had gebracht.

Voor zijn veertiende verjaardag had ik zo'n soort armbandje voor hem gemaakt. Ik had geen geld en ik was te verlegen om hem een van mijn tekeningen te geven. Misschien had ik al gevoeld dat er een verandering op komst was. Mijn ouders ontvingen thuis gasten; mannen die te hard lachten en over de rand van hun glas met rijstlikeur vanuit hun ooghoeken naar mij keken. Dat hadden de vrienden van pa nog nooit gedaan.

Anthony en ik werden eropuit gestuurd om in de beek krabbetjes te vangen, voor zijn verjaardagsfeest die avond. Ik was zo blij dat ik van mijn taken was verlost dat ik met mijn benen wiebelde toen ik bij hem achter op zijn gammele fiets zat, en met een hand met mijn mand zwaaide.

'Hou eens op,' riep hij, terwijl hij verwoed over de stoffige smalle weg door de velden heen trapte. Zijn benige rug voelde warm tegen de gebruikte huid van mijn arm. 'Straks vallen we nog. We zijn er bijna.'

'Wat ben je toch een ouwe vent,' kaatste ik terug.

Zodra we aankwamen, sprong ik van de fiets en zette het op een lopen. 'Wie er het eerste is!'

Ik hoorde zijn voetstappen achter me neerploffen. Ik was altijd sneller geweest. Maar de laatste tijd was hij behoorlijk gegroeid en hij racete me voorbij. Tegen de tijd dat we onderaan de waterval waren, liepen we allebei te hijgen en te lachen. De gladde stenen schitterden als een spiegel in het zonlicht. Het klaterende water klonk me als meeslepende muziek in de oren, en dan de geur van modder en gras, en de koele nevel tegen mijn wangen. Het water had een poel uitgeslepen. Op de oever, waar de golfjes kabbelden en sedimenten zich hadden verzameld, rolden we onze eenvoudige katoenen broek op en stap-

ten we het water in. Het zand kietelde aan mijn tenen.

‘Daar zit er een!’ riep ik, en ik wees naar een flits die ik onder water had gezien.

Anthony bukte meteen. Als een ware expert duwde hij zijn duim op de rug van de krab en kieperde hem in de mand die ik vasthield. Tevergeefs probeerde de rivierkrab langs de gladde bamboe omhoog te klimmen. Het duurde niet lang voordat de mand bijna vol zat en we naar het uitsteeksel boven de kolken-de poel klauterden. Daar gingen we in onze kleine, droge uitsparing tussen de rotsen zitten, die warm was van de zon.

We probeerden de krioelende krabben te tellen die we hadden gevangen toen hij, precies zoals ik had verwacht, zei: ‘Sommige zijn veel te klein. Die kun je niet eten.’

Hij had ongeveer een derde teruggegooid toen ik mijn hand op zijn arm legde, net boven de moedervlek in zijn elleboogholte. ‘Je bent veel te soft, Anthony. We kunnen ze niet allemaal vrijlaten.’

Hij liet zijn schouders hangen en staarde naar de rand. ‘Dat vinden mijn ouders niet erg.’

Ik staarde in de verte. De woorden bleven in mijn dikke keel hangen. ‘Ma wordt boos op me. Die vindt dan dat we gezichtsverlies lijden doordat we niet genoeg bijdragen.’

Zijn geschokte ogen vlogen naar mijn gezicht. Als we niet genoeg meebrachten, zou ik geslagen worden. Mijn ouders waren niet zoals de zijne, die zich elke soort vlees of vis konden veroorloven die ze maar wilden. ‘Laten we er dan nog maar wat vangen.’

Ik schudde mijn hoofd en keek hem glimlachend aan. Hij had zijn wenkbrauwen gefronst; het maanvormige littekentje op zijn voorhoofd van toen hij als kleuter op een uitstekende spijker was gevallen, stak licht af tegen de rest van zijn huid. ‘We hebben er nog wel genoeg. Hé, ik heb iets voor je gemaakt.’ Ik haalde mijn cadeau uit mijn zak en stak het naar hem uit.

‘Twee mensen die verbonden zijn door de rode draad blijven altijd aan elkaar gebonden,’ zei ik, terwijl hij ernaar keek. Ma vertelde mij nooit verhaaltjes, maar ik luisterde altijd mee wanneer ze mijn tweelingbroer, Hong, naar bed bracht. Dan draaide ik me naar de muur, zodat ik niet hoefde te zien hoe ze hem over zijn wang streekte en haar hand door zijn haar haalde. ‘Het magische koord kan uitrekken of verward raken, maar het zal nooit breken, hoe ver de uiteinden ook van elkaar verwijderd zijn.’

Anthony’s wangen kleurden dieproze. ‘Dit is voor...’

‘Wat?’

‘Vriendje en vriendinnetje.’

Ik hapte naar adem en trok mijn hand terug, zonder het armbandje los te laten. ‘Nee!’ Had ik soms niet het hele verhaal gehoord? Ik begon uit mijn nek te kletsen en het geraas van de waterval denderde in mijn oren. ‘Dat betekent het niet voor ons. Het betekent alleen dat we beste vrienden zijn en altijd zullen blijven. Dit was een stom idee. Ik geef je wel iets anders.’

Zijn gezicht nam de gebruikelijke taankleurige teint weer aan. Hij stak zijn hand uit en maakte mijn vingers los zodat hij bij het armbandje kon. ‘Ik vind het mooi. Wil jij het bij me om-doen?’

Nog steeds beschaamd ontweek ik zijn blik terwijl ik het bandje rond zijn dunne pols bond. ‘Ik had er kralen in willen verwerken, maar die had ik niet.’

Hij keek naar de knoopjes van gekleurd touw – groen, geel, turkoois en oranje – die mooi afstaken tegen de rest van het armbandje. Ik had ze benadrukt door er een donkergouden draad omheen te weven die ik uit het naaimandje van mijn moeder had gehaald.

‘Er horen er twee van te zijn. Jij moet een bijpassende hebben.’

Ik schudde mijn hoofd. Ik had er een voor mezelf willen

maken maar ik was bang dat ik betrappt zou worden, hoewel ik op zich toestemming had om spullen uit de naaimand te gebruiken voor herstelwerkzaamheden. ‘Ik heb er geen nodig.’

‘Ik maak ’m voor je,’ beloofde hij.

Ik zag hem nog maandenlang met rafelige stukjes rode draad in zijn zakken lopen die helemaal in de knoop zaten. Maar hij is er nooit in geslaagd om iets te maken wat er niet uitzag alsof de kat een prop draden had uitgekotst. We wisten het toen nog niet, maar we raceten toen al door onze laatste maanden samen heen. Mijn vriendschap met Anthony was mijn veilige haven geweest in mijn jeugd, een bastion tegen de kille minachting van mijn moeder en het gekmakende geplaag van Hong. Zonder dat ik het wist had ik bij hem bescherming gevonden. Maar de muren begonnen in te storten en ik kon het met geen mogelijkheid voorkomen. Anderhalf jaar later was Anthony verdwenen.

Ik had niet verwacht dat hij het me zo kwalijk zou nemen. Deze volwassen Anthony wilde me niet in zijn leven, en dat respecteerde ik; ik had nooit gewild dat hij ongelukkig was. Kon ik maar zien of die armband gekleurde knoopjes had, dan wist ik of het het exemplaar was dat ik hem had gegeven. Verder zou ik hem niet achternalopen. Iemand die iets met mijn dorp te maken had, kon ik sowieso niet in mijn leven hebben. Als hij niet al jaren geleden vertrokken was, zou ik er niet over gepiekerd hebben om hem hiernaartoe te volgen. Dit was pure nieuwsgierigheid. Zodra ik dat armbandje bekeken had, zou ik weggaan en hoefden we elkaar nooit meer te zien. Het was niet alsof ik verlegen zat om een vriend. Ik voelde een steek die ik negeerde – afgezien van grootmoeder, die was overleden, kon ik niemand vertrouwen. Zelfs niet de mensen van wie ik het meest hield.

Mocht ik hem hier zien, dan zou ik net doen of ik verbaasd was. Er was niets verwonderlijks aan een vrouw in een stad als